

KARTA ODPOWIEDZI:

Ćwiczenie 1.

a) Kościół katolicki u schyłku średniowiecza na Śląsku Cieszyńskim, podobnie jak w Czechach, charakteryzował się walką z dominacją niemieckiego kleru i walką o język polski.

b) Wymiar antyniemiecki, narodowościowy.

c) Zagadnienia:

- wielka schizma wschodnia (1054 r. podział Kościoła na wschodni – Bizancjum i zachodni – Rzym); schizma zachodnia – wybór trzech papieży: 1409r. – sobór w Pizie (zakończenie w 1449 r. na soborze w Bazylei). Nastąpił upadek politycznej siły papieństwa i niewola awiniońska. Wzrosła centralizacja i biurokracja w Kościele, powstała kuria papieska i inkwizycja, zaczęły rozwijać się ruchy herezycyckie (np. Jana Wiklifia i Jana Husa).
- Sobór w Konstancji (1414-1418) miał do rozstrzygnięcia wiele problemów, główne to: zlikwidowanie rozłamu w kościele (rządy trzech papieży tzw. schizma zachodnia), reforma Kościoła (poprawa stylu życia duchowieństwa, określenie stosunku papieża do soboru, uznanie wyższości władzy soboru nad papieską – koncyliaryzm), likwidacja herezji husyckiej (spalenie Husa na stosie).
- Jan Hus – czeski duchowny, profesor Uniwersytetu w Pradze, dążył do liturgii w języku narodowym w miejsce niemieckiego, reformator Kościoła,

ła, twórca husytyzmu, prekursor protestantyzmu, spalony na stosie

- politycy polscy na soborze w Konstancji to Paweł Włodkowic i Mikołaj Trąba, traktat „O władzy papieża i cesarza nad niewiernymi”, głosił, że prawo do życia w pokoju mają również poganie, nie wolno szerzyć chrześcijaństwa za pomocą miecza itp.
- Na Śląsku Cieszyńskim husytyzm miał wielu zwolenników, stał się podłożem do reformacji. Wojska husyckie zniszczyły wiele śląskich miast. W otwartych bitwach rycerstwo śląskie również musiało wielokrotnie uznać wyższość wojsk husyckich. Zygmunt Luksemburski otrzymał koronę czeską.

Ćwiczenie 2.

- Źródło pisane epistolarne, list sprawozdawcy krzyżackiego do wielkiego mistrza Zakonu, rok 1428.
- Tak, źródło autentyczne.
- Chłopi i biedota z miast.
- Obawa przed represjami taborytów oraz wzrastający ucisk ekonomiczny.
- Mieli doskonałą organizację walk.
- Uczniowie wskazują Czechy i Śląsk.

Ćwiczenie 3.

- Źródło pisane epistolarne, rok 1428.
- Źródło autentyczne.
- Obawa przed rozszerzeniem się nowego ruchu husyckiego na Śląsku
- Prośba o zawarcie pokoju.

Herezje na Śląsku Cieszyńskim

Ćwiczenie 4.

Są to źródła autentyczne, zawierające obawę przed husytyzmem i utratą wpływów Kościoła. Autorzy listów oczekują współczucia przed utratą wpływów Kościoła katolickiego na Śląsku w sąsiednich państwach stanowych. Katolicy domagali się od króla polskiego Kazimiera Jagiellończyka interwencji w sprawie usunięcia Jerzego z Podiebradu, władcy kacerza. Celami politycznymi katolików było: podanie krajów z ludem katolickim władcy katolickiemu Kazimierzowi Jagiellończykowi. Istniała międzynarodowa podstawa prawna do unieważnienia związków lennych księstw śląskich z Czechami – na tronie czeskim osiadł „kacerz”. Przeciw Jerzemu z Podiebradu wystąpili katolicy czescy, morawscy i śląscy na czele z Wrocławiem, aby usunąć króla niekatolika.

Ćwiczenie 5.

a) Scharakteryzuj postać Jana Žižki.

Przywódca i strateg taborytów w czasie wojen husyckich, był jednym z hetmanów wojny z Luksemburgami, wprowadził nowatorski sposób walki, wykorzystując wozy taborowe jako ruchome mury, co przyczyniło się do wielu zwycięstw Žižki i z tego powodu uznawany jest za jednego z najwybitniejszych dowódców w historii, a stosowane przez niego opancerzone wozy są uznawane za pierwowzór czołgów

b) **Opisz uzbrojenie wojsk** – wozy, uzbrojone w niewielkie działa i rusznice

c) **Wyjaśnij w jaki sposób husyci wykorzystywali wozy taborowe?**

Wozy taborowe tworzyły obóz warowny, ale miały możliwość przemieszczania się.

BIBLIOGRAFIA:

- Baczkowski K., *Rady Kallimacha, Dzieje narodu i państwa polskiego*, Kraków 1989.
- Boras Z., *Książęta piastowscy Śląska*, Katowice 1974.
- Chlebowczyk J., *Kiedy sól była droższa od złota i krwi*, Katowice 1984.
- Fiedor K., *Austria, Zarys dziejów politycznych*, Łódź 1996.
- Maleczyńska E., *Ruch husycki w Czechach i Polsce*, Warszawa 1959.
- Maleczyński K., *Historia Śląska. Tom I do roku 1763*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1961. Michalkiewicz S., Sydor J., *Dzieje Śląska w wypisach*, Warszawa 1964.
- Nikodem J., *Polska i Litwa wobec husyckich Czech w latach 1420 - 1433*, Poznań 2004.
- Paner A., *Luksemburgowie w Czechach*, Gdańsk 2004.
- Polska w okresie monarchii stanowej. Wybór tekstów*, oprac. R. Heck. Warszawa 1955.
- Panic I., *Śląsk cieszyński*, Cieszyn 2000.
- Popiołek K., *Historia Śląska*, Katowice 1979.
- Szafrański F., *Kartki z dziejów piastowskiego Śląska materiały. Regionalne dla szkół dolnośląskich*, Wrocław 1982.

